

BügelHajema

Plek voor ideeën

Memo vormvrije m.e.r.-beoordeling

Opdrachtgever: Gasunie Transport Services B.V.

projectnummer: 550.04.52.00.00

Onderwerp: Bestemmingsplan Leeuwarden - Gedeeltelijke omlegging gasleiding

Datum: 16-01-2017

1. INLEIDING

N.V. Nederlandse Gasunie (hierna: Gasunie) gaat in diverse gemeenten op het tracé Zwolle - Heerenveen - Leeuwarden meerdere modificaties uitvoeren in verband met de renovatie van het regionaal gastransport (GNIP: Gasunie Network Improvement Programme). Het gaat hierbij om onder meer het verleggen, vervangen en verwijderen van leidingen, het verhelpen van dekkingsmanco's en het opgraven en verwijderen van oude afsluiters en terugplaatsen van nieuwe afsluiters.

Het aanleggen van een aardgastransportleiding is een activiteit genoemd in bijlage D van het Besluit milieueffectrapportage (D8.2). Het project overschrijdt geen drempelwaarde. Daarom moet toetsing van de milieueffecten van het project plaatsvinden in het kader van een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Deze toetsing dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EU-richtlijn milieueffectbeoordeling. Essentieel is de vraag of belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten.

2. LEESWIJZER

Dit memo is als volgt opgebouwd. In de hiernavolgende paragraaf is een beknopt overzicht gegeven van de relevante m.e.r.-regelgeving. Vervolgens zijn de kenmerken en plaats van het project toegelicht. Daarna zijn de kenmerken van de potentiële milieueffecten behandeld. De resultaten van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling zijn in de daaropvolgende paragraaf gepresenteerd. Dit memo eindigt met een conclusie.

3. WET- EN REGELGEVING

De vormvrije m.e.r.-beoordeling

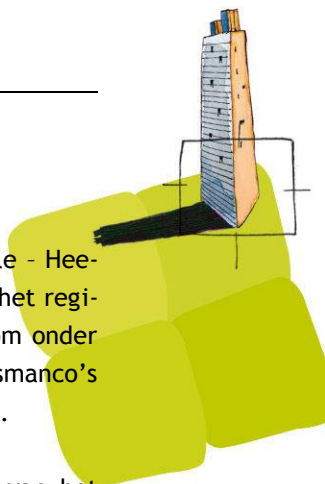
In artikel 7.2 van de Wet milieubeheer (Wm) is bepaald dat in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) 'activiteiten', 'categorieën van gevallen' en 'categorieën van plannen' zijn opgenomen waarvoor bij het opstellen van het plan ook een milieueffectrapport moet worden opgesteld. Het betreft plannen waarbij geen sprake is van overschrijding van de in het Besluit m.e.r. opgenomen drempelwaarden (C-lijst en D-lijst), (zie figuur 1).

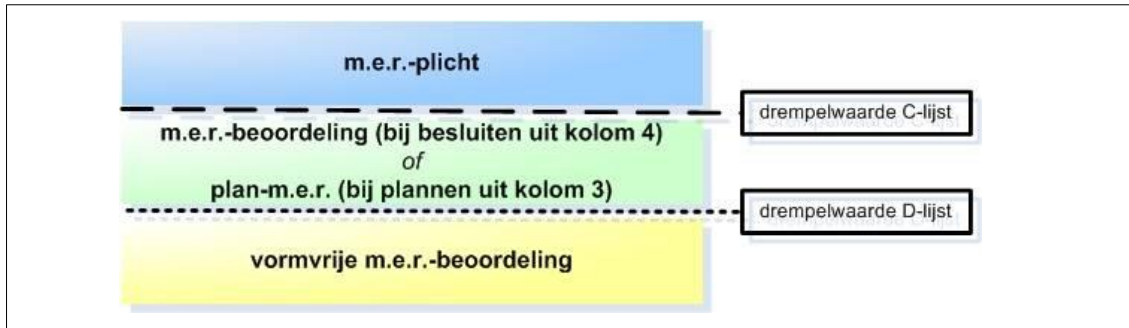
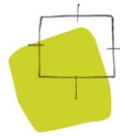
BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden T 058 215 25 15

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

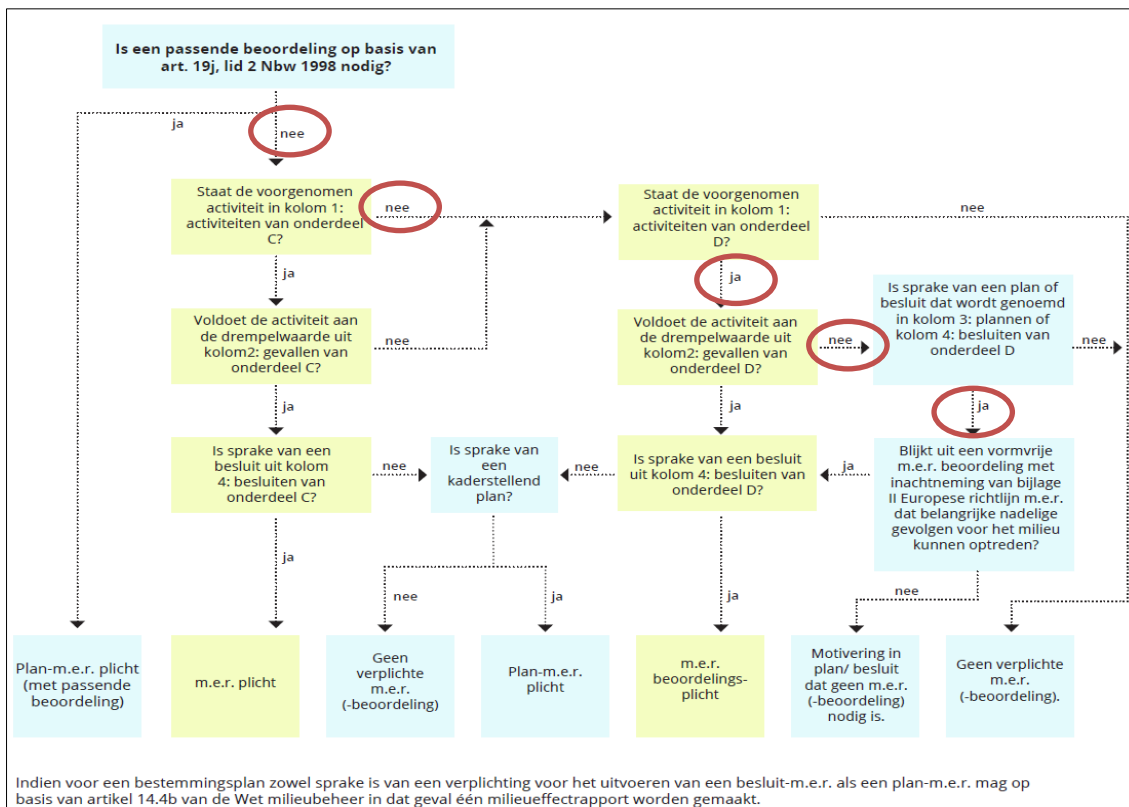
Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Figuur 1. Overzicht verplichting milieueffectrapportage en drempelwaarden
[Bron: InfoMil]

Voor plannen waarbij geen sprake is van een overschrijding van de in het Besluit m.e.r. opgenomen richtinggevendende drempelwaarden (de ‘categorieën van gevallen’), maar die mogelijk toch belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen hebben, moet een zogenoemde ‘vormvrije m.e.r.-beoordeling’ worden opgesteld. In figuur 2 is de milieueffectrapportage op grond van het Besluit m.e.r. in een schema weergegeven.

Figuur 2. Schema milieueffectrapportage (de omcirkelde keuzemogelijkheden geven het pad door het schema weer voor het “Bestemmingsplan Leeuwarden - Gedeeltelijke omlegging gasleiding”)

Toets aan het Besluit m.e.r.

Bij het bepalen of voor een plan het opstellen van een milieueffectrapport nodig is, moet antwoord op de volgende drie vragen worden gegeven:

1. Is op grond van het plan een in het Besluit m.e.r. opgenomen 'activiteit' mogelijk?
2. Is op grond van het plan een overschrijding van de in het besluit opgenomen 'categorieën van gevallen' voor die betreffende activiteit mogelijk?
3. Is er sprake van een plan als bedoeld in 'categorieën van plannen' zoals opgenomen in het Besluit m.e.r.?

Als het antwoord op deze drie vragen met een 'ja' kan worden beantwoord, dan moet er een milieueffectrapport worden opgesteld. Is alleen op de eerste en laatste vraag het antwoord 'ja', dan is het opstellen van een milieueffectrapport (in beginsel) niet nodig, maar moet wel een vormvrije m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd. Is het antwoord op de eerste of de derde vraag 'nee', dan zijn er geen verplichtingen op grond van het Besluit m.e.r. op het gebied van milieueffectrapportage.

Is de aanleg van een aardgastransportleiding een m.e.r.-activiteit?

Het aanleggen van een aardgastransportleiding wordt als een activiteit genoemd in bijlage D van het Besluit milieueffectrapportage (D8.2), te weten: "*De aanleg, wijziging of uitbreiding van een buisleiding voor het transport van aardgas*". Gelet hierop dient een toetsing van de milieueffecten van het project betreffende de voorgenomen modificaties in de gemeente Leeuwarden plaats te vinden in het kader van een vormvrije m.e.r.-beoordeling. (Antwoord is JA)

Wat zijn de drempelwaarden en worden die overschreden?

Voor categorie D8.2 betreffende de aanleg, wijziging of uitbreiding van een buisleiding voor het transport van aardgas geldt de volgende drempelwaarde. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een buisleiding die over een lengte van 5 kilometer of meer is gelegen of geprojecteerd in een gevoelig gebied als bedoeld onder a, b (tot 3 zeemijl uit de kust) of d, van punt 1 van onderdeel A van het Besluit m.e.r. Het bestemmingsplan heeft betrekking op de verlegging van een bestaande gastransportleiding over een lengte van enkele honderden meters, waarbij geen sprake is van een ligging in een gevoelig gebied. Het bestemmingsplan voorziet daarmee niet in een overschrijding van de drempelwaarden. (Antwoord is NEE)

Wordt een bestemmingsplan genoemd in kolom 3 of 4?

Het planvoornemen betreft een bestemmingsplan en is een plan als bedoeld in 'categorieën van plannen' bij deze activiteiten. (Antwoord is JA)

→ Voor het bestemmingsplan is het uitvoeren van een vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig.

Criteria vormvrije m.e.r.-beoordeling

De opzet van een vormvrije m.e.r.-beoordeling is weliswaar vrij, maar aan de inhoud van de beoordeling worden wel voorwaarden gesteld. In de beoordeling moeten de in Bijlage III van de Europese richtlijn "*betreffende de milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten*" opgenomen zogenoemde 'selectiecriteria' worden overwogen. Dit gaat om:

1. de kenmerken van het project;
2. de plaats van het project, en;
3. de kenmerken van het potentiële effect.

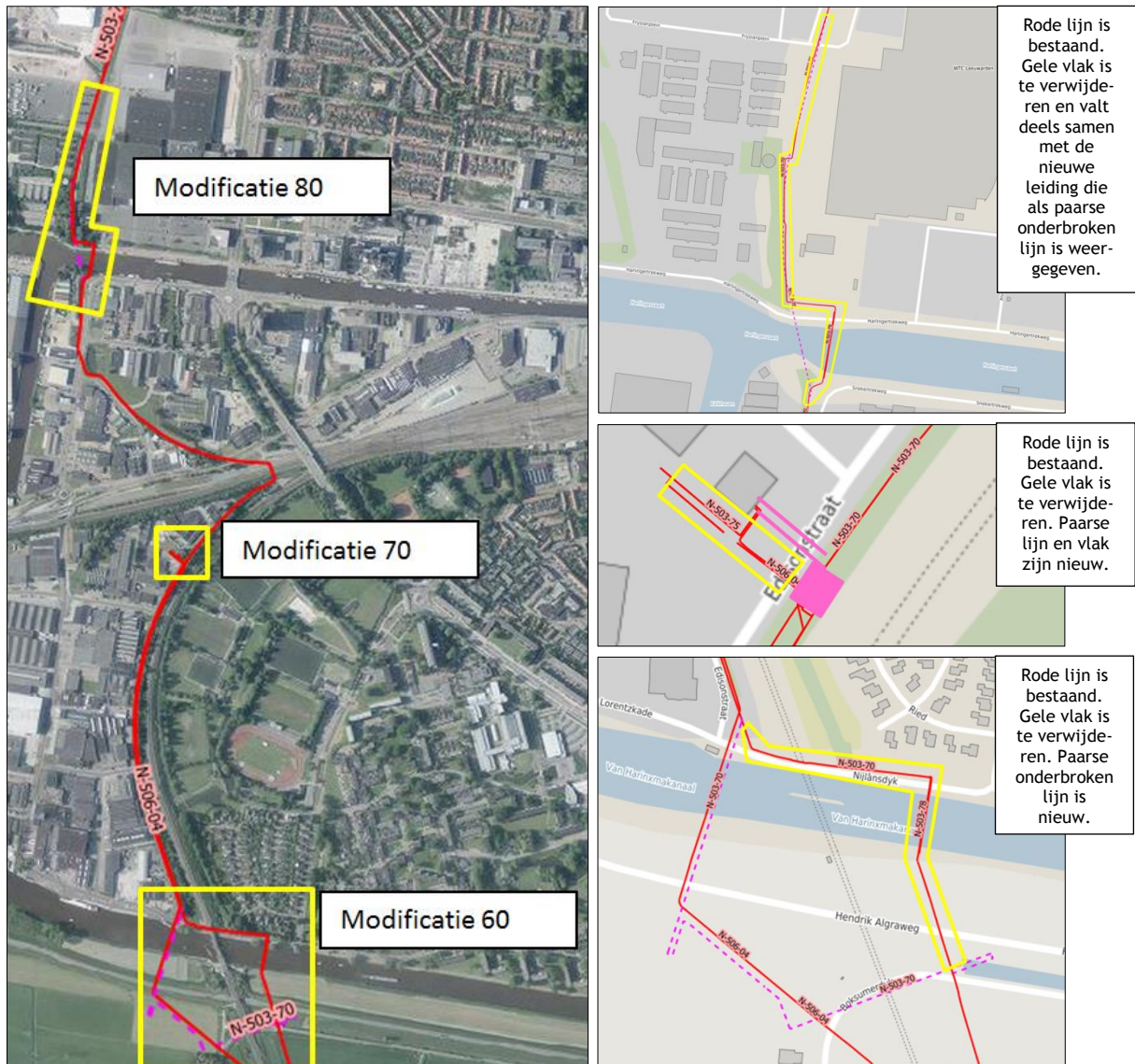
De opbouw van voorliggende vormvrije m.e.r.-beoordeling volgt deze voorwaarden.

4. KENMERKEN EN PLAATS VAN HET PROJECT

In de gemeente Leeuwarden vinden meerdere modificaties plaats, te weten:

1. **Modificatie 60 (Deelgebied Zuid)**
Een nieuw leidingtracé met gestuurde boringen (HDD) onder het Van Harinxmakanaal en de spoorlijn Leeuwarden-Heerenveen door. Het oude leidingtracé langs de Lorentzkade en onder het Van Harinxmakanaal door zal worden verwijderd. Een open ontgraving vindt in het zuidwestelijke deel parallel aan de bestaande leiding plaats.
2. **Modificatie 70 (Deelgebied Midden)**
Het aanpassen van een afsluiterschema nabij het spoor aan de Edisonstraat. Dit vindt in zijn geheel in een open ontgraving plaats.
3. **Modificatie 80 (Deelgebied Noord)**
Het verwijderen van een oude en het aanleggen van een nieuwe leiding onder de Harnzer Feart door. Deze modificatie vindt vrijwel in zijn geheel met een gestuurde boring plaats. Alleen bij het intrede- en uitredepunt vindt een beperkte ontgraving plaats.

In navolgende figuur staan de voorgenomen ingrepen vanwege de modificaties weergegeven.

Figuur 1. Modificaties in plangebied

5. KENMERKEN VAN HET POTENTIËLE EFFECT

5a. Externe veiligheid

Voor de externe veiligheid is getoetst aan de relevante wet- en regelgeving. Hiervoor is voor de modificaties 60 en 80 een kwantitatieve risicianalyse (QRA) uitgevoerd. Omdat modificatie 70 een beperkte verlegging betreft, is hiervoor volstaan met gestandaardiseerd onderzoek. Uit de onderzoeken blijkt dat alle modificaties voldoen aan de door de Nederlandse overheid in het Bevb geformuleerde eis dat het plaatsgebonden risico voor een gasleiding met een ontwerpdruk van 40 bar (waarvan hier sprake is) op een afstand van 4 m dan wel 5 m uit het hart van de leiding niet hoger mag zijn dan 10^{-6} per jaar. Eveneens kan voor alle voorgenomen modificaties geconcludeerd worden dat, zowel in de huidige als in de toekomstige situatie, het groepsrisico kleiner is dan de in

het Bevb gestelde oriëntatiewaarde van $F \cdot N^2 < 10^{-2}$. Bij geen van de beschouwde modificaties bestaat er een scenario met 10 of meer fatale slachtoffers. Conform het Bevb is er dan geen groepsrisico aanwezig. Uit het onderzoek is gebleken dat de externe veiligheid geen belemmeringen oplevert voor de uitvoerbaarheid van het planvoornemen.

5b. Ecologie

De eventuele effecten op natuurwaarden van de verschillende modificaties zijn beoordeeld aan de hand van wet- en regelgeving op het gebied van gebieds- en soortenbescherming. Hiervoor heeft de Antea Group uit Heerenveen een natuurtoets uitgevoerd naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna in het plangebied. Uit het rapport '*Natuurtoets: Verkennende inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van de Flora- en Faunawet ten behoeve van GNIP A-1515 Akkrum-Leeuwarden*' (projectnummer 410148, 22-11-2016, definitief) komen voor de gebiedsbescherming geen bijzonderheden naar voren. Wat betreft de soortenbescherming geldt dat zwaardere beschermde soortgroepen als broedvogels (alle soorten), vleermuizen (alle soorten) en vissen (kleine modderkruiper) in het plangebied kunnen voorkomen waar de werkzaamheden een negatief effect op kunnen hebben. Mitigerende maatregelen en het werken volgens een gedragscode zijn door de Antea Group aanbevolen ter voorkoming van overlast en verstoring. Als conform deze aanbevelingen wordt gehandeld mag het potentiële effect op natuurwaarden met dit planvoornemen dan ook nihil worden verondersteld.

5c. Bedrijven- en milieuhinder

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is de ruimtelijk-functionele afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en hindergevoelige functies (waaronder woningen) noodzakelijk. Met het planvoornemen worden echter geen nieuwe hindergevoelige of hinderveroorzakende functies mogelijk gemaakt. Enige milieuhinder dat van toepassing zou kunnen zijn, is het aspect gevaar. Dit aspect is reeds in de paragraaf 'externe veiligheid' besproken. Het effect van bedrijven- en milieuhinder mag voor dit planvoornemen als nihil worden verwacht.

5d. Erfgoed

De eventuele effecten op erfgoed van de verschillende modificaties zijn beoordeeld aan de hand van bestaande wet- en regelgeving. Ten aanzien van het thema archeologie geldt dat de betrokken gronden in een gebied met een lage archeologische verwachtingswaarde liggen. Vanuit archeologisch oogpunt bestaan er geen bezwaren voor uitvoering van het plan. Wat betreft cultuurhistorie geldt dat het planvoornemen alleen in het ondergronds verrichten van werkzaamheden voorziet. Het potentiële effect op cultuurhistorische waarden zal dan ook nihil zijn.

5e. Bodemkwaliteit

De gebruiksfuncties van de gronden ter plaatse van de modificaties veranderen niet. Hiermee is er geen sprake van een beoogd gebruik van de gronden met een functie die gevoelig is voor een onvoldoende milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. Daarnaast heeft het toekomstige gebruik niet meer effect op de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem dan het huidige gebruik. Het potentiële effect op bodem kan dan ook als nihil worden verondersteld. Op één plaats in het plangebied is overigens sprake van een sterke bodemverontreiniging (aan de Lorentzkade ter hoogte van de spoorbrug). Als ter plaatse graafwerk wordt verricht moet de bodem mogelijk worden gesa-

neerd. Het hieraan te verbinden milieueffect is positief omdat een bekende bodemverontreiniging dan wordt opgeruimd.

5f. Geluidhinder

Met het planvoornemen is geen sprake van het oprichten van geluidsgevoelige bestemmingen. Tijdens het verrichten van de werkzaamheden zal er tijdelijk wel sprake zijn van geluidhinder. Er wordt bij de aanleg rekening mee gehouden dat dit op voldoende afstand van woningen plaatsvindt. Het planvoornemen heeft dan ook een nihil effect op geluidhinder.

5g. Luchtkwaliteit

Met het planvoornemen worden geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt die een structureel effect op de luchtkwaliteit hebben. Tijdens de werkzaamheden kan er echter wel sprake zijn van een emissie van fijnstof (PM_{10}) in de lucht. Deze emissies hebben een tijdelijk karakter en verplaatsen zich gedurende de werkzaamheden. Op basis van het planvoornemen en de aanwezige lage achtergrondconcentraties van stikstofdioxide (NO_2) en fijnstof is er een nihil effect op de luchtkwaliteit te verwachten.

5h. Waterhuishouding

Met Wetterskip Fryslân is omtrent de waterhuishouding in het plangebied contact opgenomen. Met inachtneming van de wettelijk verplichte 'watertoets' en voorwaarden die hier aan zijn verbonden (zoals het doen van meldingen of aanvragen om een waterwetvergunning vanwege het werken in de kern- en beschermingszones van een kering en hoofdwatergang of het verlagen en lozen van onttrokken grondwater) is het potentiële effect op de waterhuishouding met dit planvoornemen nihil.

5i. Verkeerseffecten

Tijdens de werkzaamheden zal het werkverkeer in de nabijheid van het tracé en op de wegen van en naar het tracé tijdelijk toenemen. Het is echter niet de verwachting dat dit tot belemmeringen leidt. Voor het planvoornemen is het effect op verkeer nihil te verwachten.

6. RESULTAAT

De omvang van het effect (of iets een groot effect is) wordt gekoppeld aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde of aan de richtwaarde uit een richtlijn. De effecten zijn op basis van de in tabel 1 opgenomen schaal beoordeeld.

Tabel 1. Beoordelingsschaal

++	: milieueffecten zijn zeer positief
+	: milieueffecten zijn positief
0	: milieueffecten zijn nihil
-	: milieueffecten zijn negatief
--	: milieueffecten zijn zeer negatief

Een effect is als nihil beoordeeld wanneer er niet of nauwelijks sprake is van een effect. Wanneer er wel sprake is van een effect maar er hierdoor geen sprake is van een overschrijding van een drempelwaarde, is het effect als negatief beoordeeld. Is er ook sprake van een overschrijding van de grenswaarde dan is het effect als zeer negatief beoordeeld.

Andersom is een effect als zeer positief beoordeeld wanneer er duidelijk sprake is van een afname van de belasting of een versterking van waarden. Wanneer er wel een afname of een versterking is maar deze is niet duidelijk waar te nemen, is het effect als positief beoordeeld.

Beoordeling van de effecten

In tabel 2 is de samenvatting opgenomen van de beoordeling van het effect op de verschillende milieuonderdelen vanwege het *“Bestemmingsplan Leeuwarden - Gedeeltelijke omlegging gasleiding”*. Voor de leesbaarheid is hiervoor per (deel van het) milieuonderdeel al de beoordeling opgenomen en is de beoordeling in dit hoofdstuk beperkt tot een samenvatting. In de samenvatting is de beoordeling beperkt tot de beoordeeling van het grootste effect. Als voorbeeld: de beoordeling van de verschillende delen van het milieuonderdeel natuur loopt uiteen van nihil tot negatief. Het grootste effect is dan negatief. In de samenvatting is het milieuonderdeel natuur dan ook als negatief beoordeeld. Uit de omschrijving van de effecten in paragraaf 5 is af te leiden waarom het effect zo is beoordeeld. Deze omschrijving geeft daarmee mogelijk ook een aanwijzing voor het beperken of voorkomen van het effect.

Tabel 2. Beoordeling van de milieueffecten van de modificaties in Leeuwarden

Para-graaf	milieuonderdeel	beoordeling
5a.	Externe veiligheid	0
5b.	Ecologie	0/-*
5c.	Bedrijven- en milieuhinder	0
5d.	Erfgoed (archeologie en cultuurhistorie)	0
5e.	Bodemkwaliteit	0/+
5f.	Geluidhinder	0
5g.	Luchtkwaliteit	0
5h.	Waterhuishouding	0
5i.	Verkeerseffecten	0

* Op basis van bekende informatie potentiële effect

7. CONCLUSIE

Het *“Bestemmingsplan Leeuwarden - Gedeeltelijke omlegging gasleiding”* heeft geen belangrijk potentieel negatief effect op het milieu. Het opstellen van een milieueffectrapport voor het bestemmingsplan is dan ook niet nodig. Wel kunnen aanvullende onderzoeken nodig zijn als niet gehandeld wordt conform de gedane aanbevelingen uit verrichte onderzoeken zoals ecologie.

BügelHajema Adviseurs,
Leeuwarden, 16-01-2017